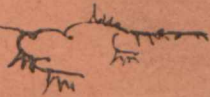
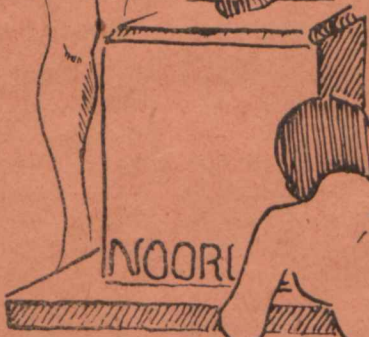

Riigiraamatukogu
№. 1545 (5.1.37)

Sf 6345

„Süतिक”

E. LENDERI GÜMNAASIUMI ÖPPURAJAKIRI
ILMUB KORD KUUS

Nr. 1

Detsember

1936

SISU.

Saateks	Pr. E. Lender
Kuidas kasutada vaba aega	H. Toomara
Kellahelin	E. Tiideman
A Rainy Day — à la Longfellow	I. Lehiste
Millega tegeleb eelmine lend. Kiri Tartust	S. Laas
Koolipidu	E. Paju
Kaks laulu	E. Tiideman
Näidendi lavastamisest koolis	Hudi
Suusatama!	A. Liidak
Ajakirja saamisest	H. Toomara
Kuidas võitsime karika	V. Eenpalu

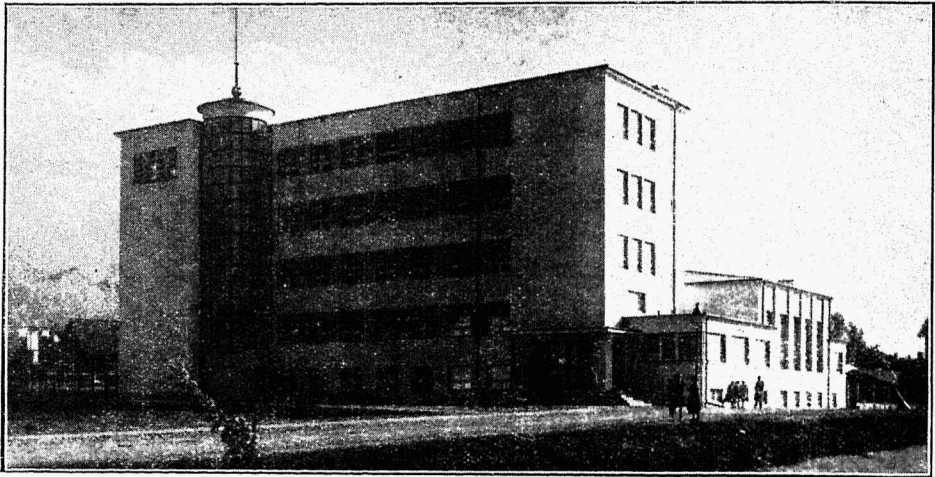
Saateks.

Pr. E. Lender.

Omas noores eas tundsin ma üht noort viieteistkümneaastast tütarlast, keda haaras tugev soov katsetada kirjan-
duspõllul. Ta kirjutas luuletusi, ta kirjutas jutukesi — aga ükski tema töist ei näinud trükimusta ja ühtki lugejat temal polnud. Kas puudus tal julgus avaldada oma töid? Oli ehk liig suur tundlikkus selles süüdi? Kartus ennast naeruväär-
ristada, kui vahest tema looming oleks

sid ja andsid meile meist vanemad. Kui tuli nooruril originaalne mõte, kui mõni teravmeelne laps pani tähele eksimuse temast vanemais ja julges oma arvamust avaldada, võis ta kindel olla, et kui tema avaldusele ka ei järgnenud otse karistus, siis igatahes tehti talle vali, mõnikord liig valus märkus.

Luuletada, kirjutada — sääraseid sõnu ei tohtinud koolis, igatahes meie klassis,

kutsunud välja mahategeva kriitika? Eks olnud nii üks kui teine põhjuseks, aga kõige suuremaks põhjuseks oli — kui hakkas tagasi mõtlema — iseseisvuse puudus. Aastat 35—40 tagasi kasvas noorsugu üles hoopis teistes oludes kui teie, praegune noorsugu. Mitte ainult ei nõutud meilt iseseisvat mõtete avaldamist — ümberpöörduvalt, meie pidime vastu võtma ainult seda, mida meile õpeta-

mitte lausudagi. Mäletan, kord avaldasime ühele, meile armsaks saanud klassijuhatajale saladuse, et õpilane X luuletab ja tal on päris ilusad laulud. Klassijuhataja vaatas meile hirmunult otsa ja ütles: „Ütelge talle, et jätku parem see, muidu kukub veel sisse, temast võiks arvata, et ta on revolutsionäär. Õppige Puškini ja Koltsovi laule.“

Teil, lapsed, on hoopis teine olukord.

Olete vaba riigi vabad lapsed. Vabalt võite avaldada oma mõtteid, vabalt võite neid panna kirja, luules ja proosas. Ei takista teid ükski vanem ega õpetaja. Vastupidi — kõik püüavad teid abistada nõuga ja jõudu mööda, et teil võimalus oleks teed leida oma mõtete väljendamiseks. Seda, mida meid takistati arendamast — iseseisvust, julgust ennast aval-

dada — seda just püütakse teie kasvatada. Häätähtlikult suhtudes teisse ja teie uuesse ettevõttesse püüavad teie õpetajad ja kasvatajad jagada oma kaastööd teiega, õpilased.

Julgust ja täit tööjõudu teie ettevõttele soovib teile ka teie vanim kasvataja ja juhataja.

Kuidas kasutada vaba aega.

Heli Toomara.

Peaaegu igal õpilasel on oma väikene eriharrastus, oma „hobby“, nagu ütlevad inglased. Noorte ülevoolavale energiale ei suuda kooli õppetöö ikkagi pakkuda täit rakendamisevõimalust, ja nii otsib õpilane väljastpoolt kooli oma iseloomule ja kalduvustele vastavat tegevust. Nii võtavad õpilased suure huviga osa K.N.N.Ü., Ü.E.N.Ü.T.O. ja teiste noorte-organisatsioonide tööst; nii on meie õpilasi alati suurel arvul inglise kultuurühingu loenguil noortele jne. jne.

See kõik näitab, et meie tüdrukuil jääb õppetööst energiat üle, mida siis rakendatakse väljaspool kooli. See tõesti näis olevat paratamatu. Paljudki oleksid tahtnud kooliga seoses olla ka pääle otsekohese õppimise, neil polnud selleks aga lihtsalt võimalust, kui mitte arvestada kahte-kolme referaatkoosolekut, mis aastate jooksul korraldatud. Nii siis tulebki, et tüdruk lõpetab kooli ja tal pole koolist muid mälestusi ega sidemeid kui ainult õppimine, tuupimine. Parimad mälestused kooliajast meenuvad aga seoses hoopis teiste organisatsioonidega.

Sellest on kahju.

Aga, koolikaaslased, on see siis tingi-

mata vajalik, et oma vaba aja veedame mujal? Kas peame siis tingimata otsima väljastpoolt kooli seda, mida üsna vähese vaevaga võime saavutada koolis?

Miks ei ole meie koolis pääle spordiringi ühtegi teist õpilaste ühisettevõtet? Et sellise järgi tarvidus on, on selge, sest praegu kuulub spordiringi ka selliseid õpilasi, kes spordi vastu iseenesest suuremat huvi ei tunne. Liikmed on nad lihtsalt seepärast, et oma poolehoidu avaldada ühisettevõttele, ja et selleks teist võimalust ei ole.

Aga miks siis ei ole? Kas siis sportlased on ainukesed teadlikumad tüdrukud meie hulgas, kes on taibanud ühinemise väärtust?

Ei tahaks seda tunnustada. Ainult mingisugune loidus on seni meis valitunud, mille maharaputamiseks on küll viimane aeg.

Ainult natuke head tahet on vaja ja algatust — ja varsti on meil koolis spordiringi kõrval ka kirjandusring, näitering, muusikaring jne.

Siis ei ole meil enam põhjust otsida kõrvalistelt organisatsioonidelt seda, mida kool meile suudab pakkuda. Õieti ei

tohiks me seda käsitada kooli pakku-
misena — meie ise peame algatama,
me ise loome endile kooskäämise ja ene-
se arendamise võimalused.

Kooliõed! Muudame oma kooliaja hu-

vitavamaks, rakendame oma vaba ener-
gia seltskondlikule ülesehitamistööle koo-
lis — ja varsti muutuvad meile meie rin-
giõhtud asendamatuks ajaviite- ja enese-
väljendamiskohaks!

Kellahelin.

Elna Tiideman.

Need ei ole pühad, ei, tõepoolest ei ole.
Vaasid täis rohelisi, vaigulõhnalisi män-
nioksi, igalpool sirged valged külmad,
süütamata küünlad nagu marmorsam-
bad, nii elutult jahedad. Kuusk, ladvaga

laes, puistab nukrana paar okast põran-
dale ja ohkab raskelt. Akendest tungib
sõnatu videvik salaliku suitsuna tuba-
desse, haarab kõike õhukeste pikkade
sõrmedega ja silitab võikalt. Hirm hak-
kab, et viimati mässib sinugi oma auruse
lõhnatu palmiku sisse, tunned, nagu ma-

taks hinge see piiratud kinnine ruum, ja
kiiresti põgened välja, kus on avarusi ja
mõõtmatusi.

Milline tunne, kui värske, karge jahe-
dus su kaenlasse haarab! Sõnatuna sei-
sab kõrge haruline kask ukse ees ja ai-
nult härmatanud oksad kõlisevad tasa,
tasa, jutustades tähtedele midagi õige ilu-
sat. Ja need tillukesed taevalitrid aina
kuulavad ja vilguvad üksteisele salakesi,
helgivad ja kumavad vastu legendikku-
del ja mäetippudel ja kulgevad piki põl-
lurada mere poole, kuhu rändad koos
nendega.

Jõudnud randa, peatud tummana,
imelledes vaid, vaadates ja kuulates.
Valgete täkkude seljas kihutavad tuule-
tõdrukid üle jäätunud lahe, nii et roheli-
sed lained katte all värisevad ja kaldad
vastu kajavad. Siis aga kaovad lumised
ratsud koos käskijatega kaugemale metsa
taha ja ainult aeg-ajalt kostab eemalt
veel mõni üksik hirnautus. — Nüüd on
vaikus, on suur rahu.

Juba on õhtu katnud videvikurüü tu-
mesinise pimeduserätiga ja libiseb tasa
üle mere ja metsa. Teiseltpoolt lahte pil-
guvad soojad tulukesed, liigutavad tiibu
ja lendlevad ikka üles-alla üksteist ter-
vitades ja taas lahkudes. Ja nüüd hak-
kavad kostma helesinised kabelikellad
säält eemalt, nii pehmed ja puhtad. Kuu-
lad ja kuulad ja hajud ise tollesse heli-

nasse, muutud lainetavaks jõuluõhuks, virvendad, kellakuma kätes, üle unistava kauguse, laskud otse kabelitrepi ette, surud kõrva vastu külma kiviseina ja kuulatad oreli juttu. Ja siis avanevad järsku suured rasked kabeliüksed ja saadavad hõbedase heliseva kiirtevihu pimedale jääväljale, näidates teed üksikule naisele, kes sääal sammub, laps kätel. Palja jalu ja palja päi astub ta, aga ei külmeta, kuna

kannab kätel suurt soojust ja suurt valgust ja südames rõõmu, millest jätkub kogu maailmale. Seal ta läheb, silmis tuli, millega süütab tol õhtul küünlad kõikjal, huulil naeratus, millega tõrjub hämaruse igast hingest. Tähti langeb ta teele ja palveid ta juustesse ja kabelikellad helesinised laulavad ikka valjemini ja valjemini, täites kogu ilmaruumi ühe hüüdega — pühad, jõulupühad!

A Rainy Day.

A la Longfellow.

*The sun is hidden behind the clouds,
It seems that the rain will stop never,
With the rising storm rise all sorts of doubts,
And the hopes are all gone for ever.*

*The evening is gloomy, and dark, and dull,
The pines shake their heads — they are free!
A fluttering leaf like a dead sea-gull
Falls into the deep, deep sea.*

*Although the sun does not shine any more,
And my heart is filled with sorrow,
And with dead white foam is covered the shore —
We hope all for a better to-morrow!*

Ilse Lehiste.

Millega tegeleb eelmine lend.

Kiri Tartust.

Kulla sõber, sellest on juba mitu kuud möödunud, kui teineteist viimati nägime. Sind kindlasti huvitab, mida meie, Su endised kooliõed, siin teeme ja kuidas elame, seepärast asun kohe selle kõige tõsisema osa juurde — mida meist keegi õpib.

Nagu Sa tead, on meid siin kokku kuus: Linda Espar, Leida Kirs, Hella Vallner, Vilma Tamberg, Hilda Roos ja mina, Silvia Laas. Õpime: Espar — arstiteadust, Tamberg — majandusteadust, Kirs — loodusteadust, Vallner — rohuteadust, Roos ja mina keeleteadust.

Organiseerunud meist on kolm. Tamberg korp! Amicitia, Roos ja mina korp! Indla. Vallner vist ei kavatse üldse organiseeruda, võimalik, et Espar ja Kirs pääle jõule tulevad Indlasse. Tambergist ja Vallnerist ma kahjuks ei tea Sulle eriti palju kirjutada, kuna nendega kaunis harva olen koos olnud. Tambergil uued sõbrad nüüd ju oma organisatsioonist ja Vallner on endale leidnud „grupi inimesi“

(nagu ta ise ütleb) oma teaduskonnast, kellega ta intensiivsemalt läbi käib.

Nüüd veel üks tõsine küsimus, kuidas edeneb õppetöö?

Espar kannab endale karbikestega, mis näevad välja nagu peidaks nad kooke või saiu, pealuid koju ja loeb suure hoolega luude osi, millel on nimed, mis mul kahjuks meeles ei ole, kuid mis kõlavad pigem nagu naisterahva nimed mõõdunud sajandist, näit. Manilla või midagi sarnast. Siis käib ta veel nagu arstiteadlane kunagi julgesti ja kartmatult anatoomikumis vaatamas laipu ja räägib, kuidas nad lamavad alasti ja pruunistunult

sääl, mispääle Kirsi süda kord nii hale-daks läks, et tal pisarad silmi tikkusid.

Kirsil praegu peamiselt päevakorras on füüsika, kuid tema pühendab end oht-ralt ka üldhariduslikule tööle. Nii võtab ta klaveri-, inglise- ja prantsuse keele tunde ja harib end väga mitmekülgset.

Roos ja mina, meil aktuaalsemaks küsimuseks on ladina keel. Maadleme mee-lehehtlikult Titus Liviuse, Horatiuse ja veel mõne säärase härraga, kes oskavad nii meisterlikult mõnd lihtsat mõtet pan-na nii komplitseeritud lausesse, et annab tükk aega mõelda, enne kui sellest as-jast eesti keeleski aru saab. Oleme prae-gu nii läbi immutatud ladina keelest, et ka kõige lihtsamas ja igapäevasemas kõneluses pillume enda ümber aina prae-sens historicum'e nominativus dup-lex'e ja muid sääraseid.

Tuglast parodeerides võiks öelda — me kuuleme otsekui coniugatio periphra-slica tormi kohinat ja eksime ablativus absolutus'te rabisevasse metsa.

Nüüd siirdugem mõnele vähemtõsisele alale. Küsisid, kas meil ka ühiseid ette-võtteid on. Seda küll. Meil on ühised lõunatamised üliõpilasköögis ja mõni-kord lubame endale ka seda kergemeel-sust ja teeme ühiselt retke „kohviku pea-le“. Siis on veel üks liik ühiseid üritusi. Need seisavad nimelt selles: kui keegi meist saab kodunt paki, mis harilikult sisaldab ikka moosipurke ja kanapraade, siis päris endastmõistetavalt koguneme vastava isiku poole, et siis temaga ühiselt rõõmu tunda paki sisu üle ja oma lahket kaasabi pakkuda selle hävitamisel. Mõ-nikord juhtub ka, et ühiselt minnakse õh-tul hilja kellegi (meie seast muidugi) ak-na alla ja kantakse ette väike koorilaul mõne serenaadi näol. Tavaliselt see ei ole siis naiskoor vaid segakoos, sest õhtul hilja on nagu toekam ja julgem nii.

Siinkohal olgu ka tänuga meelde tuletatud hr. Ernesaksa teened meie koorilaulu edendamise alal.

Siis võiks vahest veel natukene kirjutada meie rebase-elust. See elu ei ole sugugi kerge elu. Ühes rebasetekli kandmise õigusega sajab kaela ka palju kohustusi. Näiteks peame kandma laiali konvendi kirju, igasuguseid kutseid ja muud säärast. Siis püüab konvent meid veel igakülgselt arendada, tehes meile sunduslikuks laulu- ja võimlemistunnid ja pakkudes meile lahkesti võimalust osa võtta tantsukursustest, mis meil käimas praegu korp! Sakalaga ja mida annab, kahjuks ma ei tea, kas diplomeeritud või diplomeerimata, igatahes Tallinnas hästituntud tantsuõpetaja Rosin.

Siis veel meie vaimu arendamiseks antakse meil igal nädalal vähemalt üks „verbum“. See on seesama, mis koolis kiritöö. Antakse kätte teema, ja ole lahke, kirjuta. Kuid siin see on palju hullem kui koolis. Kui mõnikord juhtus koolis, et anti teema, mis ei meeldinud, siis ikka suure mangumisega sai õpetaja meelt härdaks muuta ja maha kaubelda see kole teema, saades mõne parema asemele. Siin aga mingit kauplemist pole. Rebasvanem annab teema — ja see on vastuvaieldamatu käsk.

Võiks ju veel kirjutada meie mustanahalisest tudengist. Kindlasti on see ka juba teil teada, et Tartu Ülikoolis on täisõiguslikuks üliõpilaseks vastu võetud neeger mr. Whotfield. Ta õpib arstiteadust ja on üldiseks tartlaste huviobjektiks. Meile naeratas õnn temaga isiklikult tutvuda, kuna üks meist elab sama pererahva juures neegriga. Ja kuna ta tuba on väga nooblilt „saali ja klaveri kasutamise“ga, siis sääl saalis olemegi kohanud toda musta noortmeest. Olime kõik meeldivalt üllatunud temas. Ta käitub väga viisakalt ja tagasihoidlikult, on aga siiski lõbus ja omab küllaltki intelligentse näo. Muuseas talle meeldib kuulata klaverit, eriti „Stormy weather“ on ta nõutuim pala. Kord läksid ta silmad päris suureks ja unistav-sentimentaalseks seda kuulates. Kui ta siis pärast kinnitas, et ta pole „not at all home-sick“, siis meist keegi seda ei uskunud.

Sooh, arvan see oleks kõik, mida Sulle seekord saan meie elust-olust kirjutada. Loodan lähemas tulevikus saada Sult kirja, milles rohkesti Tallinna jäänud tüdrukute elust-olust.

Parimate tervitustega

Silvia Laas.

Koolipidu.

Elvi Paju.

Kaks aastat on teda oodatud, palju tööd ja vaeva nähtud, et siis 4 tundi närveerida — kas läheb kõik hästi? See on kainelt vaadates koolipidu.

Aga meie, õpilased, teame, et need neli tundi on päris kõrvalised kõige selle kõrval, mis nende eel ja järel käib.

Peo ettevalmistused! Millise kahetsusega vaatab neile praegu tagasi nii mõnigi tegelane, kes enne pidu igapäev pidi end vähemalt ühest tunnist proovideks vabaks küsima ja seda kogu klassi kadestavate pilkude all! Proovid oli ju ka tõsised asjad, sest näitejuht oli käre-

dam kui nii mõnigi õpetaja, aga vahel pehmenes temagi süda, ja siis improviseeriti: tehti „kõige esimesema-järgulisest“ komöödiast pantomiime ja oopereid. See pani kõrvalklassis parajasti tunde andva õpetaja tihti imestama, missugune káarrikas näidend peol ettekandmisele tuleb. Etendusel aga olid mõned kohad nii vaiksed, et sarnanesid tummfilmiga.

igamoodi sohki teha, kuni viimaks hakkas maksma kõva määrus — kel pole osa pääs, saab jõuluks eesti keeles puuduliku. See aitas kohe.

Noh, ja siis tulid proovid „Estonias“. Peaproovil oli korruga kogu „Pisuhánna“ tegelaskond kadunud, teatri grimeeri ja abiline ja portjee aga olid hádas tüdrukute karjaga, kes tema kunsti sugugi tõsiselt ei võtnud ja end hoopis teisiti ülal

Päätegelasi karikaturisti nähtuna.

Selle näidendiga oli ikka rist küll. Terve eelviimane klass oli vihane, et sellega tallatakse tema kui teatriklassi au porri, ja viimane klass vaatas asjale ka üsna ülevalt alla. Kõige vähem „Pisuhánna“ ettekandmise poolt olid muidugi näitlejad — see hirmus pähetuupimine! Loodeti ikka suflööride abile ja katsuti

pidasid kui seda peaksid tegema korralkud näitlejad enne peaproovi. Kus on enne nähtud noori hästikasvatatud tütarlapsi, kes sihvkasid süües habemete ja vurrude pärast kaklevad? Oli peagu väevõimu tarvis, et viia neid neile koduseks saanud maskijumestaja toast kontsertsaali lavale.

Peaproovil esinemise kohta oleks märkida vaid seda, et enamus inimesi enne näidendit algust saalist lahkus.

Ja siis tuli otse fantastilise kiirusega 21. nov. s. a. kell 19. Näitlejate närveerimine, mis terve päeva oli kestnud, lõusis nüüd haripunkti. Üks ajas mööda koridore tuttavaid taga ja palus neid endale põialt hoida, teine hoidis kramplikult raamatut käes ja vandus, et ta enam midagi ei oska, kolmas tagus närvide rahustamiseks kõigest jõust klaverit.

Kõigele sellele suurele närveerimisele vaatamata möödus etendus suuremate viperusteta. Muidugi tegi konjakiklaas Matilde kandikul topelt- ja tagurpidi-

saltosid, ja kui siis see vaene daam istus laua ääre ja võttis kompvekki kätte, märkas ta oma suureks ehmatuseks, et likööri-kompvekki tema värisevates kätes polnud sugugi soliidse ehitusega. Ta läks nimelt kalki ning määris laudlina ja Matilde käed kleepuva vedelikuga. Üks härradest kõnetas muuseas väga aupaklikult iseennast nime ja tiitliga. Otsast peale ei tulnud aga näidendit sellegipoolest alata ja lõpp tuli ka päris õigel ajal: näitlejad olid küll veel võrdlemisi värsked, aga mõlemad suflöörid vaesekesed olid viimaseni välja kurnatud.

Kuid neil on ju nüüd aega kosumiseks — järgmise peoni.

Punased kobarad.

Punased kobarad
pihlakal mõtlevad
lumise mütsi all.
Tukkuva tiigi peal
kirmet koob põhjalind.
Uni, nüüd uni hind
möödunud udude,
päevade rōskete.
Tasa vaid tuulekell,
hõige, üks üksik veel
põldudel suusatab...
Vaikus taas hällitab.

Elna Tiideman.

Punased kobarad.
Elna Tiideman.

9. 8.

legiselt
mp
Punased kobarad pihlakal mõtlevad lumise mütsi all. Tukkuva tiigi peal kirmet koob põhjalind. Uni, nüüd uni hind möödunud udude, päevade rōskete. Tasa vaid tuulekell, hõige üks üksik veel põldudel suusatab... Vaikus taas hällitab.

Mäletad veel . . .

Mäletad veel seda valget otsatust,
seda eredat, kiirgavat kiirte kuhja,
seda metsa, häälest ja tuultest tühja,
seda lumeluule ja päikese ääretust,

mis hommikul ukse ees kutsus ja kutsus,
naerdes sära ja helke meid välja meelitas,
pakast näkku puhus, jäiselt põski hellitas,
haaras kätest, rõõmust laulis, hõiskas ja nuuksus?

Mäletad veel neid hangede mägismaid,
all sireli, õunapuu jänese jälgi,
kuuski, kuhu kana valge raputanud sulgi,
jäätillede peenraid, päikeses puhkevaid?

Tuli tuhaks hõõgus jää pinnal meelikul,
eha sülle haaras metsa ja ranna,
külmund linde sadas lavadelt alla,
põhjast naerdes aga puhuti pasunal petlikul.

Elna Tiideman.

Näidendi lavastamisest koolis.

Võrdlemisi harva sõandavad kooliõpilased hakata maadlema näidendi lavastamisega, mis täidaks kogu õhtu. Hari-likult täidetakse koolipeo, ka suurema kava muusika- ja tantsu-ettekannetega ning deklamatsioonidega. Vahetevahel siiski sõandavad nooremad, algkooli õpilased, välja tulla mõne näidendiga, milles sõnalise osa kõrval esineb veel laulu ja tantsu. Saavutatakse umbes midagi lasteopereti taolist. Sihiks on anda võimalikult efektirikas lavapilt ja „ilus“ liikumine. Sõnalises osas ei panda rõhku mitte nii palju loomulikkusele, kui just selgele hääldamisele, teksti käsitletakse deklamatsioonina. Sellise näidendi sisu on peaaegu tähtsusetu, edu oleneb kostüümide ja dekoratsioonide originaalsusest. Õpilaste vanemad suhtuvad sellistesse üritustesse peaaegu alati heatahtlikult, vanemad õpilased aga ükskõiksel.

Teine asi on, kui vanemate klasside õpilased mingi „lõelise“ näidendiga välja tulevad. Nende lugu on hulga traagilisem.

Kõigepealt puudub kohane reper- tuaar; näidend, mida lavastada, see kõige lähtsam! Isegi Noorsooõhter on senini läbi ajanud dramatiseeringutega, ja sedagi väliskirjandusest. Need aga oleksid oma pildirohkuse ja dekoratsiooni vahe- tuse tõttu meie väikesel laval läbiviida- matud. Just tehniline külg pidurdab koolis näidendite ettekandmist. Näiteks on võimatu meie lavale, mille ukсед käivad sissepoole (!) lahti ja kuhu ei saa vähese ruumi tõttu mingeid dekorat- siooni algeid üles panna, püstitada välis- dekoratsiooni, näiteks taluõue. Samuti on häda kostüümide ja grimeerimisega. Näiteks laseks end lavastada ja sobiks ka selleks Dickens'i „Kilk koldel“, kuid kust

võtta vajalised ajaloolised kostüümid? Kes muretsuks need endale üheks ainukeseks õhtuks?

Grimeerimine piirdub harilikult puudri ja punase ning musta pulga tarvitamisega. Ja nii väheste abinõudega on laval midagi saavutada väga raske.

Kõigile neile raskustele tuleb mõelda ja katsuda neist üle saada, enne kui võib asuda näidendi lavastamisele.

kus iga näitleja tõesti omal kohal seisab ja oma osa hästi läbi viib, võib kunstiliselt keskpärast ja halbaga teost edukalt mängida. Selleks peab aga sobivate osaliste hulgast kindlasti parimad välja valima, mis on aga suure hulga juures tublisti raskendatud.

Selle kõige juures peab arvestama, et valitud materjal, ka kõige parem, on täiesti lavaliste kogemusteta. Tähendab,

Tegelasi näidendist „Vaikne nurgake“, paremalt vasakule: Pr. Vestberg — Maia Sinberg, pr. Trautenberg — Karin Aun, Heete Vestberg — Maret Kapp, hr. Vestberg — Virve Niibo.

Kui mõelda tegelaskonnale, siis näib esimesel pilgul, et selle koostamine ei peaks olema eriti raske. Õpilasi on ju külluses, küllap leidub nende hulgas ka näitehuvilisi ja sobivaid. Tõeliselt on osade jaotamine raskeim ja vastutusrikaim osa näitejuhi tööst. Tegelaskond,

ees seisab veel suur töö, mille kordasaatmiseks tuleb õppetöö kõrvalt aega varastada.

Kõigi nende raskuste tõttu küündib koolinäidend harva üle keskmise taseme, pahatihti ei sellenigi. Kuid neid õpilasnäidendeid kritiseeritakse paraku sama

mõõduga nagu kutseliste teatrite omi. Päris tõsi! Ka vanemad on selles suhtes päris nõudlikud. Tegelaskond ja lavastaja, aru saanud, et etendus pole õnnestunud nõudmiste kohaselt, mõtlevad kibe-

dusega kõikidele raskustele ja vähestele tulemustele, löövad käega ja loobuvad edaspidi näitlemisest.

Tollepärast figureeribki koolilpidude kavas näidend harva. Hudi.

Suusatama!

Aino Liidak.

Teame kõik, et sügis hakkab juba talveks muutuma. Lund küll veel pole, aga ega me sedagi enam kaua ootama ei pea. Kas ei oleks juba aeg mõtlema hakata, kuidas talve veeta? Talv on meile, õpilastele, raskeim ja igavaim aasta-aeg, meie tööperiood. Peame päe-

vad läbi istuma raamatute taga, lahendamata keerulisi ülesandeid ja probleeme, tuupima ja tuupima. Kuid kui me talve ainult koolitööle pühendaksime, — mind isiklikult viiks see hullusärgini või enesetapmiseni — areneksime ainult ühest küljest, nimelt vaimlisest. Me ei tohi aga

oma keha hooletusse jätta. Peame hoolitsema selle eest, et me ei õpiks küüru selga ja silmi haigeks. Ka igasugused muud kurjad tõved võivad lekkida liiga rohkest ühekülgsest vaimlisest tööst kinnises ruumis. Me ei taha ometi olla kevadeks kuivetanud ja haiglased inimvrakid! Me oleme noored! Tahame olla õitsvad, terved ja tugevad! Meie printsiip on ju: „Terves kehas terve vaim!“

Vaimu värskendamiseks ja keha terveks ja tugevaks arendamiseks on otse hädavajalik liikumine värskes õhus. Ideaalseim vahend selleks on suusatamine. Ka väärib mainimist uisutamine, kuid viimane on palju ühekülgsem ja kitsapiirilisem. Suusasport pakub võrdlematult enam võimalusi. Suusatajale on avatud piiramatud maaalad looduses, kilomeetrite ulatuses. Vaim puhkab ja suursugustub nähes kauneid ja vahelduvaid looduspilte, mida pakuvad külluses mets ja lumeväljad. Tallinlastele on Nõmme ja Järve küngastikud ja Mustamäe serv otse loodud suusatamiseks.

Suusasõit paneb tegevusse kõik inimese kehaliikmed, iga väiksemagi lihase, teeb nad sitkeiks ja tugevaks. Värske ja külm talveõhk peletab kopsudesse kogunenud pehkinud raamatute hõngu. Ka väike erutus, mis toob külma tuule südame alla, laskudes kõrgemalt künkalt,

teeb ainult head, karastab närve ja ergutab. Need kõik on väärtused, mis on teinud suusaspordi nii populaarseks. Sealjuures ei ole suusatamise äraõppimine sugugi raske. Selleks ei tarvitse eeldusi olla, on vaja ainult alata.

Eestis on suusaspordi harrastamine hakanud levinema eriti viimaste aastate jooksul, ajakohase propaganda ja soom-

ei tea, kas olid süüdi suusad või suusataja ise, — ühe sõnaga: tuhat häda ja puudust. Õnneks oli võistlevaid koole ainult kaks, nii et kaugemale kui teisele kohale oli võimatu tulla. Sel aastal aga, kus meil võrkpalli võistlused on möödunud edu tähe all, peaksime katsuma, et meie kuulsus ei muutuks ühekülgseks, parandada oma kooli nime ka suusata-

laste hea eeskuju tõttu. Meie koolis pole kahjuks tõusu just märgata. Kujuka näitena võib tuua möödunud aastast teatesuusatamisvõistlust, kus me just päris nii ei esinenud, nagu see „kõige esimesema järgu“ koolile kohane.

Esiteks läksime „tulle“ treeninguta, teiseks viletsa tehnilise varustusega: ühel puudusid korralikud sidemed, teisel olid saapad korrast ära, kolmandal sõitsid suusad paremini taha- kui ettepoole —

jate ringkondades. Püüaksime selleski suhtes teistele koolidele eeskujuks olla.

Muuseas, saladuse katte all, on kuulda niisuguseid toremaid jutte, et tulevikus, kui suusatamine meie kooli õpilaste seas küllalt poolehoidu leiab, tahetakse koolist paluda üks või kaks vaba päeva, et siis suurema õpilastehulgaga suuskadel lumeväljadele siirduda. Meelitav, eks?

Seepärast, kooliõed, kõik suusatama!

Ajakirja saamisest

pidin kirjutama veste, et see siis omas „vaimukuses“ sisustaks vastilmunud lehte. — Sai sellega ikka igasugust nalja küll, aga lugu nimega oli päris hull. Seisukorra parandamiseks korraldasime ankeedi mõningas klassis, et ehk mõnel on teadupärast nimi, mis passiks. Palusime nimesid igat sorti kokku tuua. Ankeedi tulemuste järgi võisime selge pildi luua klasside huvist ja ajaviitest. Nii ühest klassist, keda mainida võib ainult kiites, Kristliku Ühingu liige välja koorus, sest soovitasid nimeks „Oi noorus“, — Üks klass on kinoskäija agar, sest nimeankeedis esines terve sagar nimesid nagu „Eha ja koidu vahel“, mis tuli ette rohkem kui kahel; samuti „Noor mets“ ja mõni teinegi nimi, mida tunnistame filmideks. Oli avaldet ka hoopis omapäraseid nimesid, mille autoritest väga paljud näivad uskuvat imesid. Neist huvitavaim on „Pikse pill“. Sinna kategooriasse kuuluksid veel „Tulilill“, „Loitev koit“ ja kõik, mis kõlavad nagu „Lõbusõit“, „Koit“, „Loit“ ja

„Võit“. Need kahjuks ei sobi meile, sest tahame astuda tõsisemaile teile.

Kainemad olid nii mõnedki nimeandjad, seepärast figureerisid sageli „Meie häälekandjad“. Ka „Tütarlaste häääl“ oli väga populaarne, aga kõrgemas instantisis, sääl osutus toimetus vägevaks kantsiks, millest läbi ei tunginud ükski „Helk“ ega „Nool“. Kuid siiski oli tagajärjeta ka nende hool — ei leitud ega leitudki nime, kuigi soovitet „valgustest“ pidanuks nägija olema iga pime. Soriti siis natuke raamatukappi ja võeti vana „Kalevipoeg“ appi — nimelt vana „Kalevipoja“ uusim anne. Säält siis leitigi nimed „Sinisirje“ ja „Kerikanne“. Aga needki nimed kukkusid läbi ja pidime tunnustama oma häbi — me ajakirjal polnud ikkagi nime. Nüüd võis meid päästa veel ainult ime. Ja ime sündis. Üks tüdrukust tundis, nagu võetaks ta silmilt rätik ja ta nägi oma ees tulekirjas: nimeks saagu „Sü t i k“.

Heli Toomara.

Kuidas võitsime karika.

Virve Eenpalu.

Kui see õnnelikult möödas oli, ei suutnud seda kuidagi uskuda, viibisime nagu unenäos; ja praegugi on raske harjuda tõega. Kuid siiski on see tõelisuses — meie võitsime karika!

Kes ei usu, lugegu ajalehtedest — sääl seisab selgelt trükituna: „Lender“ võitis „Kommet“ võrkpallis, ja muud samasisulist teiste sõnadega. Igatahes lehed kiidavad meid tublisti.

Kuna „kommed“ ise ja kõik lehedki olid kindlad meie vastase võidus, siis ta-

hes-tahtmata oli tekkinud ka meis kahtlus oma võimetes. Kas suudame võita? „Kui kaotame, siis mitte liiga „kehvalt““, rääkisime omavahel, „kuid püüame, püüame siiski...“ Ja kusagil salajasesmas südamesopis pesitses igaühel väikene lootus, väikene jonnakus: me peame...!

Kogu nädal enne võistlusi valitses koolis pinev õhkkond. Mitte ainult meil, mängijatel, vaid ka kaasõpilastel olid meeled ärevil.

Viimaks ometi jõudis kätte võistlus-

õhtu. Algas oli määratud kella kuueks, kuid juba kella nelja paiku hakkas tulema päältvaatajaid. Kõik olid huvitatud käesoleva aasta karikavõitjaist. Ukse taga oli suur tõuklemine, kes osav oli pugema, pääses ruttu sisse, kes aga oli liiga tagasihoidlik, see küll vaevalt sel õhtul mängu näha sai.

Juba pool tundi enne algust oli saal

väiksel. „Kommed“, kes olid olnud riietumisega kiiremad, olid juba platsil. Ruttasime meegi, sest oli kõigest kümme-kond minutit aega alguseni ja tahtsime veel proovida oma käte kindlust.

Meie ilmudes platsile oli vägev aplaus meie pooldajailt. Harjutasime surumist, tõstmist ja „passi“ andmist; veel ei olnud märgata erilist närvitsemist.

Meie võidukas naiskond, paremalt vasakule: Aiki Allman, Virve Eenpalu, Lola Reichman, Aino Lüüdak, Aino Birk (kapten), Sigrid Sessman.

välja müüdnud viimse võimaluseni ja kihinat-kahinat täis. Üks saali pool oli eriti elav õpilaste jutukõminast; lillad kleidid valgete kraede ja mustade põlkekastega — need olid ju meie omad kooliõed, kes selle saalipoole juba varakult oma alla olid võtnud.

Riietumisruumis oli aga samal ajal õhk täis elektrit. Mängijad närvitsesid

Kõlas kohtuniku vile, mis teravalt lõikas kõrvust läbi.

Vaikus!

Kaptenid tutvusid, loositi pall ja pool; meie saime palli. Vaatasin, kapteni nägu säras — pall oli meile alati õnne toonud. Asetusime määratud kohtadele; kõikidel olid surmtõsised näod, ärevad silmad.

Mäng algas!

Esimised servid ebaõnnestusid meil kui ka vastasel. Publik muutus rahutuks, mängijad närvisesid.

Lõpuks õnnestus meil viia seisu 3:0 meie kasuks.

Kiiduavaldused!

Kuid „Komme“ võttis time-oudi, kogus ennast ja suutis seisu viia 3:7 nende kasuks. Meie olime täiesti „verest ära“, pall ei „istunud“ enam, mäng oli segamini löödud. Ei aidanud muud, kui kaptenil tuli võtta time-out.

Selle aja jooksul rahunesime veidi. Vaatasin, publik oli kaasa kistud, meie tüdrukud pidasid pöidlaid.

Esimene game möödus üldise ärevuse tähe all, mängijad ei omanud külma verd; sellest oli ka tingitud mängu kesk-pärane tase, mis aga tundus publikule siiski põnevana. Pall oli vaheldumisi kummagi poole käes, viimased löögid õnnestusid aga meil paremini ja nii jäi seisuks 15:12 meie kasuks. Meie pooldajad avaldasid headmeelt ägeda aplausiga.

Teine game oli juba alul elavam; ergutushüüded muutusid üldiseks kisaks, kuid võistlejad suutsid mängida tasakaluksalt ja hoida alles külma verd. Meil läks alul hästi seisuni 5:0; ei aidanud vastase time-oudi võtmine, meie surusi-

me kõvasti peale — nägime juba võitu silme ees — kuid vara! Korraga olime liimist lahti ja „Komme“ läks meist ette — 5:9.

Tuli võtta vaheaeg, et veidi hinge tagasi tõmmata ja jõudu koguda. Ei räägitud selle aja kestel midagi, ainult kapten lausus: „Peame võitma ka selle game'i, sest kolmandat enam ei jõua!“ See oli ka meie mõte.

Kostis vile: aeg oli läbi. Pidime uuesti alustama — kõige raskem seisis ees, tuli näidata oma parimat! Üldises kisas ei kuulnud enam oma ega teiste mängijate hüüdeid, ainult suu liigutustest sai aru — „pass“!

Mängisime „hinge eest“: seis 11:9, vastane võltis time-oudi, meie enesekindlus tõusis. — Seis 13:10 — jälle võttis „Komme“ vaheaja.

Kaasmängijate näod olid üleni märjad higist, kuid igal oli karm joon ümber suu — me peame...!

Seis 13:13, vastane püüdis viimast, kuid meie saime palli — ja 15:13 — vile — olime võitnud!

Puhkes pöörane kisa, mis ei tahtnud raugeda. Meie kolmekordne „elagu“ kostis nagu rõõmuhõise, mis kajastus paljude suus: meie võitsime karika!

Kooliõed!

Saatke kaastööd ja levitage „Sütikut“!

Väljaandjad Lenderi gümnaasiumi õpflased.

Vastutav toimetaja E. Lukats.

A/S. „Õnneku“ trükk, 12. detsembril 1936.

